

Справа № 991/11386/25
Провадження № 1-кс/991/11475/25

У Х В А Л А

11.03.2026 м. Київ

Слідча суддя Вищого антикорупційного суду ОСОБА_1, за участі секретаря судового засідання ОСОБА_2, у кримінальному провадженні № 52021000000000296,

за підозрою, зокрема, ОСОБА_3, ІНФОРМАЦІЯ_1, уродженця м. Єнакієве Донецької області, зареєстрованого за адресою: АДРЕСА_1,

у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 27, ч. 3 ст. 209 КК України,

за участі детективів ОСОБА_4, ОСОБА_5,

в с т а н о в и л а:

1.05.11.2025 до Вищого антикорупційного суду надійшло клопотання детектива Національного бюро Третього підрозділу детективів Третього Головного підрозділу детективів Національного антикорупційного бюро України ОСОБА_4, погоджене заступником начальника п'ятого відділу управління процесуального керівництва, підтримання публічного обвинувачення та представництва в суді Спеціалізованої антикорупційної прокуратури ОСОБА_6, про здійснення стосовно підозрюваного ОСОБА_3, ІНФОРМАЦІЯ_1, спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні № 52021000000000296.

2.16.02.2026 на підставі протоколу повторного автоматизованого визначення слідчого судді, для розгляду клопотання визначено слідчу суддю ОСОБА_1.

3.У судовому засіданні детектив заявив клопотання про залучення для захисту ОСОБА_3 захисника у порядку безоплатної правничої допомоги та продовження розгляду клопотання цього ж дня, оголосивши перерву у судовому засіданні.

4.Вирішуючи таке клопотання, слідча суддя виходить з наступних мотивів.

5.Так, після отримання клопотання детектива про здійснення спеціального досудового розслідування у цьому кримінальному провадженні слідчою суддею було призначено судові засідання на 06.03.2026, у яке жоден із захисників підозрюваного ОСОБА_3 не з'явився.

6.Водночас, 06.03.2026 від захисників ОСОБА_7, ОСОБА_8, ОСОБА_9 та ОСОБА_10 надійшли клопотання про відкладення судового засідання.

7.Проте, причини неявки вказаних захисників було визнано неповажними, а також визнано таку поведінку захисників зловживанням процесуальними правами відповідно до ухвали, занесеної до журналу судового засідання.

8.Ухвалою слідчої судді від 06.03.2026 доручено Північному міжрегіональному центру з надання безоплатної правничої допомоги призначити адвоката для участі

у розгляді клопотання детектива та забезпечити його прибуття у судове засідання, яке відбудеться 11.03.2026 о 10 год 00 хв.

9. На виконання зазначеної ухвали відповідно до доручення Північного міжрегіонального центру з надання безоплатної правничої допомоги від 09.03.2026 № 4-26-2026-002586 призначено адвоката ОСОБА_11.

10. Разом з тим, у судове засідання 11.03.2026 захисники підозрюваного ОСОБА_3 - адвокати ОСОБА_10, ОСОБА_8, ОСОБА_9, ОСОБА_12, ОСОБА_7, а також призначений адвокат ОСОБА_11 не з'явилися.

11. Від адвоката ОСОБА_11 11.03.2026 надійшло клопотання про відкладення судового засідання у зв'язку з її неможливістю прибути у судове засідання за станом здоров'я, а саме, що через погіршення післяопераційного стану у неї заплановано прийом лікаря на 11.03.2026 на 09 год 30 хв.

12. Також 11.03.2026 клопотання про відкладення судового засідання надійшли від адвокатів ОСОБА_9, ОСОБА_8, ОСОБА_7, які зазначили, що не можуть з'явитись у судове засідання у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю (з 10.03.2026 по 13.03.2026), а також від адвоката ОСОБА_10, яка повідомила, що буде перебувати у закордонному відрядженні.

13. Адвокат ОСОБА_12 причини неявки у судове засідання не повідомила.

14. У силу ч. 1 ст. 47 КПК України захисник зобов'язаний використовувати засоби захисту, передбачені цим Кодексом та іншими законами України, з метою забезпечення дотримання прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого та з'ясування обставин, які спростовують підозру чи обвинувачення, пом'якшують чи виключають кримінальну відповідальність підозрюваного, обвинуваченого.

15. Захисник зобов'язаний прибувати для участі у виконанні процесуальних дій за участю підозрюваного, обвинуваченого. У разі неможливості прибути у призначений строк захисник зобов'язаний завчасно повідомити про таку неможливість та її причини слідчого, прокурора, слідчого суддю, суд, а у разі, якщо він призначений органом (установою), уповноваженим законом на надання безоплатної правової допомоги, - також і цей орган (установу) (ч. 2 ст. 47 КПК України).

16. Відповідно до ст. 138 КПК України поважними причинами неприбуття особи на виклик є: (1) затримання, тримання під вартою або відбування покарання; (2) обмеження свободи пересування внаслідок дії закону або судового рішення; (3) обставини непереборної сили (епідемії, військові події, стихійні лиха або інші подібні обставини); (4) відсутність особи у місці проживання протягом тривалого часу внаслідок відрядження, подорожі тощо; (5) тяжка хвороба або перебування в закладі охорони здоров'я у зв'язку з лікуванням або вагітністю за умови неможливості тимчасово залишити цей заклад; (6) смерть близьких родичів, членів сім'ї чи інших близьких осіб або серйозна загроза їхньому життю; (7) несвоєчасне одержання повістки про виклик; (8) інші обставини, які об'єктивно унеможливають з'явлення особи на виклик.

17. Однак, на переконання слідчої судді, відсутні обставини, які б об'єктивно унеможливили прибуття вказаних захисників у судове засідання 11.03.2026.

18. Так, слідчою суддею було завчасно визначено графік судових засідань у цій справі, у тому числі, 06.03.2026 та 11.03.2026, про що були повідомлені захисники підозрюваного ОСОБА_3 .

19. Проте, відповідно до наданих медичних документів та витягів (листоків непрацездатності) з веб-порталу Пенсійного фонду України захисниками ОСОБА_8, ОСОБА_9, ОСОБА_7, тимчасова непрацездатність таких захисників є короткостроковою (з 10.03.2026 по 13.03.2026). Даних про те, що така непрацездатність пов'язана із тяжкою хворобою, або ж перебування захисників в закладі охорони здоров'я у зв'язку з лікуванням або вагітністю за умови неможливості тимчасово залишити цей заклад, що в силу положень ст. 138 КПК України є поважними причинами неприбуття особи на виклик, або ж що така непрацездатність об'єктивно унеможлиблює їх прибуття у судові засідання, слідчій судді не надано.

20. Також не належать до поважних причин неявки у судові засідання обставини, повідомлені у клопотанні захисником ОСОБА_10 . Адже документи, надані нею на підтвердження її покликань, складені іноземною мовою, що унеможлиблює встановлення їх змісту. Водночас, даних, які б вказували на відсутність такої особи у місці проживання протягом тривалого часу внаслідок відрядження, що може бути поважною причиною неприбуття у судові засідання, слідчій судді не надано.

21. Поряд з цим, захисник ОСОБА_10, будучи присутньою у судовому засіданні 25.02.2026, не покликала, що у визначену дату судового засідання (11.03.2026) перебуватиме у закордонному відрядженні.

22. Адвокат ОСОБА_11 до клопотання надала лише копії документів, які підтверджують проведення 24.02.2026 оперативного втручання, проте будь-яких даних на підтвердження покликань щодо неможливості прибути у судові засідання 11.03.2026 адвокатом не надано.

23. З цього приводу слідча суддя зазначає, що запис на прийом до лікаря здійснюється за попередньою домовленістю та узгодженням дати та часу. Очевидно, що захисник, якій було завчасно відомо про дату та час судового засідання, мала можливість скорегувати запис до лікаря з урахуванням призначеного судового засідання. Зрештою, захисником ОСОБА_11 взагалі не надано даних на підтвердження, що такий візит до лікаря був запланований.

24. Отож, з огляду на процесуальну поведінку сторони захисту під час розгляду клопотання детектива про здійснення спеціального досудового розслідування, обставини, на які покликалися захисники, як на підстави відкладення судового засідання, їхню завчасну обізнаність про графік судових засідань, слідча суддя доходить до переконання про відсутність поважних підстав для неприбуття захисників у судові засідання.

25. Разом з тим, за змістом ч. 1 ст. 297-3 КПК України клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування розглядається слідчим суддею не пізніше десяти днів з дня його надходження до суду за участі особи, яка подала клопотання, та захисника. Якщо підозрюваний самостійно не залучив захисника, слідчий суддя зобов'язаний вжити необхідних заходів для залучення захисника.

26. Слідча суддя вважає, що в обставинах цього розгляду мало місце не залучення захисника підозрюваним з огляду на наступне.

27.Першочергово слідча суддя зазначає, що клопотання захисників про відкладення судового засідання, які подані у день його призначення, очевидно не є завчасними.

28.Поряд з цим, до клопотань про відкладення судового засідання захисниками не долучено будь-яких даних, які б свідчили про те, що вони, відповідно до положень ч. 2 ст. 47 КПК України, повідомили підозрюваного, а захисник ОСОБА_11 також - Північний міжрегіональний центр з надання безоплатної правничої допомоги, про неможливість прибути у судове засідання для здійснення захисту підозрюваного ОСОБА_3.

29.За таких обставин, захисники фактично позбавили підозрюваного можливості залучити іншого захисника для здійснення його захисту під час розгляду клопотання про здійснення стосовно нього спеціального досудового розслідування, а Північний міжрегіональний центр з надання безоплатної правничої допомоги - замінити раніше призначеного захисника ОСОБА_11.

30.Водночас, відповідно до ст. 26 Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 адвокат зобов'язаний інформувати клієнта про його законні права та обов'язки. Адвокат повинен з розумною періодичністю інформувати клієнта про хід та результати виконання доручення і своєчасно відповідати на запити клієнта про стан його справи. Інформація має подаватися клієнту в обсязі, достатньому для того, щоб він міг приймати обґрунтовані рішення стосовно суті свого доручення та його виконання.

31.Окрім того, кожному дорученню, незалежно від розміру обумовленого гонорару, адвокат повинен приділяти розумно необхідну для його успішного виконання увагу. При виконанні доручення адвокат зобов'язаний використати всі розумно необхідні і доступні йому законні засоби для надання ефективної професійної правничої (правової) допомоги клієнту, здійснення його захисту або представництва. Адвокат повинен намагатися оперативно виконувати доручення клієнта, визначених в договорі про надання правової допомоги, дотримуючись при цьому всіх інших вимог, що пред'являються законом і Правилами (ст. 27 згаданих Правил).

32.Слідча суддя виходить з того, що адвокати при здійсненні захисту мають добросовісно дотримуватись названих положень Правил адвокатської етики. У такому разі адвокати зобов'язані були повідомити підозрюваного, що вони всі не зможуть прибути у судове засідання для забезпечення його захисту. Відповідно підозрюваний мав залучити захисника для його участі у судовому засіданні, однак, очевидно, вказаного не зробив, що зобов'язує слідчу суддю відповідно до ч. 1 ст. 297-3 КПК України залучити захисника.

33.До того ж, відповідно до ч. 1 ст. 20 КПК України, підозрюваному гарантується право на захист, яке полягає, зокрема, у можливості користуватися правовою допомогою захисника.

34.Згідно з ч. 1 ст. 49 КПК України слідчий суддя зобов'язаний забезпечити участь захисника у кримінальному провадженні у випадках, якщо, зокрема, відповідно до вимог статті 52 цього Кодексу участь захисника є обов'язковою, а підозрюваний не залучив захисника;

35.Окрім того, відповідно до положень ст. 52 КПК України, у випадках, коли участь захисника є обов'язковою, до якого належить це провадження, останнє не може здійснюватися без участі захисника.

36.Водночас, клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування розглядається слідчим суддею не пізніше десяти днів з дня його надходження до суду, який наразі уже давно сплив.

37.Поряд з цим, вказане не спростовує обов'язку слідчої судді відповідно до ч. 2 ст. 28 КПК України забезпечувати проведення досудового розслідування у розумні строки в частині строків розгляду цього клопотання.

38.Ба більше, під час кримінального провадження кожна процесуальна дія або процесуальне рішення повинні бути виконані або прийняті в розумні строки. Розумними вважаються строки, що є об'єктивно необхідними для виконання процесуальних дій та прийняття процесуальних рішень (ч. 1 ст. 28 КПК України).

39.Вказане направлене на забезпечення завдань кримінального провадження, якими є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура.

40.За викладеного, у випадку не з'явлення без поважних причин всіх залучених підозрюваним захисників задля забезпечення завдань кримінального провадження, розумних строків останнього, гарантування права на захист, слідча суддя зобов'язана залучити захисника.

41.Поряд з цим, відповідно до п. 2 Положення про Північний міжрегіональний центр з надання безоплатної правничої допомоги, затвердженого наказом Координаційного центру з надання правничої допомоги № 104 від 28.12.2023, діяльність міжрегіонального центру поширюється на територію Вінницької, Житомирської, Київської, Хмельницької, Черкаської областей та міста Києва.

42.Отже, слідча суддя дійшла висновку про необхідність доручення Північному міжрегіональному центру з надання безоплатної правничої допомоги призначити адвоката підозрюваному ОСОБА_3 для участі у розгляді клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні № 5202100000000296.

43.Водночас, відповідно до ч. 1 ст. 24 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» № 3460-VI від 02.06.2011, з наступними змінами та доповненнями (далі - Закон № 3460-VI) адвоката або працівника центру з надання безоплатної правничої допомоги, який надає безоплатну вторинну правничу допомогу, може бути замінено у випадках та порядку, визначених законом.

44.Адвоката або працівника центру з надання безоплатної правничої допомоги, який надає безоплатну вторинну правничу допомогу, може бути замінено на адвоката або працівника такого центру за рішенням центру з надання безоплатної правничої допомоги у разі: (1) хвороби, повної або часткової втрати працездатності, смерті адвоката або працівника центру з надання безоплатної правничої допомоги; (2) неналежного виконання адвокатом своїх зобов'язань за умовами договору; (3) відмови адвоката або працівника центру з надання безоплатної правничої допомоги від виконання доручення/рішення центру з надання безоплатної правничої

допомоги з підстав, передбачених законом; (4) зміни підсудності провадження або справи чи підслідності кримінального правопорушення; (5) припинення дії договору про надання безоплатної вторинної правничої допомоги; (6) неналежного надання безоплатної вторинної правничої допомоги працівником центру з надання безоплатної правничої допомоги; (7) припинення трудового договору з працівником центру з надання безоплатної правничої допомоги; (8) зупинення або припинення права на зайняття адвокатською діяльністю; (9) виключення адвоката з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу; (10) наявності інших підстав, передбачених законом (ч. 2 ст. 24 Закону № 3460-VI).

45.Слідчою суддею встановлено, що доручення Північного міжрегіонального центру з надання безоплатної правничої допомоги на здійснення захисту ОСОБА_3 адвокат ОСОБА_11 отримала вже після оперативного втручання, яке, згідно з наданими нею копіями документів було проведене 24.02.2026.

46.Проте, зважаючи, що доручення все ж було видане, очевидно, що адвокат не повідомляла Північний міжрегіональний центр з надання безоплатної правничої допомоги про неможливість виконання нею доручення. Адже, відповідно до копії доручення від 09.03.2026 № 4-26-2026-002586 адвокату, окрім іншого, доручено прибути у судові засідання 11.03.2026 о 10 год 00 хв.

47.За таких обставин, позаяк адвокат ОСОБА_11 не з'явилася у судові засідання 11.03.2026 для здійснення захисту інтересів підозрюваного ОСОБА_3, а повідомлені нею обставини щодо неявки у судові засідання не відносяться до поважних причин, передбачених ст. 138 КПК України, слідча суддя, вважає, що наявні підстави для заміни призначеного Північним міжрегіональним центром з надання безоплатної правничої допомоги захисника ОСОБА_11.

48.Поряд з цим, у зв'язку із неприбуттям у судові засідання захисників підозрюваного, зважаючи, що участь захисника під час цього розгляду є обов'язковою, а також враховуючи стислі терміни, встановлені КПК України для розгляду клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, слідча суддя вважає за необхідне оголосити перерву у судовому засіданні до 15 год 00 хв 11.03.2026.

На підставі викладеного, керуючись статтями 49, 52, 53, 372 КПК України, слідча суддя

п о с т а н о в и л а :

Доручити Північному міжрегіональному центру з надання безоплатної правничої допомоги призначити адвоката для здійснення захисту підозрюваного ОСОБА_3 під час розгляду клопотання детектива Національного бюро Третього підрозділу детективів Третього Головного підрозділу детективів Національного антикорупційного бюро України ОСОБА_4, погодженого заступником начальника п'ятого відділу управління процесуального керівництва, підтримання публічного обвинувачення та представництва в суді Спеціалізованої антикорупційної прокуратури ОСОБА_6, про здійснення стосовно підозрюваного спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні № 5202100000000296.

Північному міжрегіональному центру з надання безоплатної правничої допомоги розглянути в порядку ст. 24 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» питання заміни адвоката ОСОБА_11 у зв'язку з її неявкою у судові засідання з розгляду клопотання про здійснення стосовно підозрюваного ОСОБА_3

спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні № 52021000000000296.

Оголосити перерву в судовому засіданні до 15 год 00 хв 11.03.2026.

Північному міжрегіональному центру з надання безоплатної правничої допомоги забезпечити прибуття адвоката для здійснення захисту підозрюваного ОСОБА_3 у судове засідання, яке відбудеться 11.03.2026 о 15 год 00 хв у приміщенні Вищого антикорупційного суду (м. Київ, просп. Берестейський, 41).

Слідча суддя **ОСОБА_1**

<https://reestr.court.gov.ua/Review/134857874>